

Kulturförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Kulturnämnden

Datum:
2021-04-14

Diarienummer:
KTN-2021-00220

Handläggare:
Runa Krehla, Gunilla Sjöblom

Utveckla metoder och samverkansformer för att tidigt bryta kriminellt beteende

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** uppdra till förvaltningen att tillsammans med socialförvaltningen göra en kartläggning av aktuell situation i stadsdelen Sävja,
2. **att** utveckla och implementera metoder och samverkansformer för att tidigt bryta kriminellt beteende hos barn och unga, samt
3. **att** i samverkan utvärdera arbetssätt och metoder i syfte att implementera dessa även i andra stadsdelar.

Ärendet

I såväl kulturnämndens som socialnämndens verksamhetsplan 2021 återfinns åtgärden att bryta kriminellt beteende i mellanstadiet. I ärendet redogörs närmare för planerat genomförande i samverkan mellan de båda förvaltningarna. Arbetet ska inriktas på stadsdelen Sävja med ambitionen att sedan kunna implementera arbetssätt och metoder även i andra delar av staden.

I första skedet föreslås en kartläggning av nuläget i syfte att så effektivt som möjligt sedan kunna välja metoder och arbetssätt att gå vidare med. Målgrupp är familjer boende i Sävja med barn i mellanstadiets årskurs 4 och 5. Att utveckla arbetet med öppenvårdsinsatsen "Ett nytt vägval" är en del av arbetet.

Med hänsyn till pandemin bedöms kartläggningen kunna genomföras genom digitala möten. Att implementera nya arbetssätt kan vara svårare och får bedömas allteftersom och utifrån rådande situation.

Beredning

Ärendet har beretts av en referensgrupp med representanter från de båda förvaltningarna och presenteras som beslutsärenden parallellt i de båda nämnderna i april 2021.

Föredragning

Att tidigt identifiera barn och unga i riskzon för att utveckla ett kriminellt beteende är av största vikt. Att fånga dessa familjer och kunna erbjuda relevanta stödinsatser i tid kan vara avgörande för en gynnsam utveckling. Risk- och skyddsfaktorer är faktorer som ökar eller minskar risken för ohälsa. Att i samverkan arbeta strukturerat för att öka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer hos barn och unga är centralt. Exempel på en skyddsfaktor för barn och unga är att vårdnadshavare får tillgång till föräldrastöd och därmed hjälp att möta barnet på ett adekvat sätt. Det påverkar såväl barnets hälsa, skolprestationer som möjlighet till god självreglering. En annan skyddsfaktor är att barn och unga har tillgång till strukturerade fritidsaktiviteter. Exempel på riskfaktorer är det omvända i exemplen ovan, att vårdnadshavare inte erbjuds stöd och att barn och unga saknar strukturerade fritidsaktiviteter.

Sävja är ett socioekonomiskt svagare område och kring Sävja kulturcentrum har det under en period varit problematik. Detta sammantaget med att det är ett geografiskt avgränsat område gör att arbetet, som är ett led i en trygghetsinsats, initialt fokuseras hit.

För att kunna utveckla metoder och samverkansformer på ett effektivt sätt föreslås arbetet inledas med en kartläggning av situationen i Sävja så att behoven tydligt ringas in. Det möjliggör i sin tur att adekvata och effektiva metoder, samverkansformer och arbetssätt sedan kan identifieras och aktiveras för att tillsammans arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Arbetet inriktas på familjer boende i Sävja med barn i mellanstadiets årskurs 4 och 5 med målet att minska riskfaktorer och öka skyddsfaktorer.

För genomförandet bildas en referensgrupp samt en arbetsgrupp med tjänstepersoner från båda förvaltningarna. Kulturförvaltningens avdelningschef för Fritid Uppsala och socialförvaltningens avdelningschef för barn och ungdom insats leder arbetet.

I det första skedet föreslås en kartläggning under vår och sommar 2021. Uppgifter kommer att inhämtas från kommunens trygghetsundersökning, Liv och hälsa ung, den sociala kompassen och annan relevant tillgänglig data. En fritidsvaneundersökning kommer också att genomföras i syfte att få en aktuell bild av barnens fritidsvanor och behov. En annan del i kartläggningen handlar om att mobilisera det civila samhället, att i samverkan knyta kontakt med aktörer och nyckelpersoner med god kännedom om området. Många invånare är aktiva i föreningslivet och det är därför centralt att etablera denna kontakt då de kan bidra med viktig kunskap om vad som krävs för att lyckas nå ut till alla familjer och förstå situationen och därmed behoven. Samverkan med skolan är central och sker genom SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) och den socialarbetare som finns i skolan i Sävja.

Utifrån kartläggningen kommer arbetet att konkretiseras genom att nya metoder och samverkansformer utvecklas. Redan nu är ambitionen att under hösten 2021 använda ett nytt arbetssätt för att säkerställa att samtliga familjer i området med barn i de aktuella årskurserna nås. Det innebär att förvaltningarna i samverkan skapar en

plattform för uppsökande arbete, det kan handla om att göra utskick, att genom föräldramöten via skolan och i andra möten ge information och i dialog fånga behov hos såväl vårdnadshavare som barn. De som föredrar ett personligt möte i form av hembesök eller telefonsamtal kommer att erbjudas det. Det blir ett sätt att i dialog med medborgarna genomföra en behovsinventering samt ge möjlighet att påverka utformning av insatser som erbjuds. Förutom att nå alla familjer är den övergripande ambitionen att familjer som behöver stöd, både på gruppnivå och individuellt anpassat, lätt ska få det och att resultatet av dialogerna ska återkopplas till familjerna.

För att bryta barn och ungdomars kriminella livsstil kommer en utbildningssatsning att göras och öppenvårdsinsatsen "Ett nytt vägval" att implementeras i de båda förvaltningarna. Det är ett påverkansprogram vilket finns med i Socialstyrelsens metodguide och syftar till att förebygga och minska återfall i brott hos ungdomar i riskzon för kriminalitet. Medarbetare inom fritidsverksamheten samt även berörda medarbetare inom socialtjänstens ungdomsjour i Sävja kommer att utbildas på grundnivå för att kunna möta yngre barn på adekvat sätt. Medarbetare på socialtjänstens ungdomscentrum kommer att genomgå en mer omfattande utbildning i syfte att arbeta behandlande med äldre ungdomar med kriminellt beteende som genom biståndsbeslut beviljats öppenvårdsinsatsen.

Sammanfattningsvis kommer arbetet att omfatta kartläggning, utbildningssatsning, utveckling av nya insatser samt en utvärdering efter cirka ett år.

Barnrättsperspektivet stärks då både barn och föräldrar involveras i arbetet med målsättningen att förbättra situationen för både barn och deras familjer. Jämställdhetsperspektivet finns med i det dagliga arbetet i de båda förvaltningarna och även i denna åtgärd, där kön synliggörs i kartläggning och medvetet styr genomförande. Näringslivsperspektivet bedöms inte vara relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska ramar är befintliga resurser inom avdelningen Fritid Uppsala samt ytterligare 750 tkr från KF riktade satsningar i nämndens budget för att bryta kriminellt beteende i mellanstadiet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2021-04-14

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör